

Izhaja vsaki četrtrek ob 8. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Neirankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1.50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge železe izven Avstrije 6 kron.

Rokopise sprejema „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in naznanila sprejema upravništvo, Gorica, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdiejevem tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vaclavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: J. Vimpolšek v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Dopolnilna volitev za deželni zbor.

Dopolnilna volitev za deželni zbor goriški v splošni kuriji, ki je nastala potrebna vsled smrti deželnega poslanca Alojzija Jeriča, bo dne 19. decembra t. l. slučajna ožja volitev pa dne 28. decembra t. l.

Mnogi poreko: „In spet te volitve! Saj človek je naveličan vednih in vednih volitev!“ Da, res je to! Čas bi bil, da bi vedne volitve nehale. Če kateri, smo mi prvi, ki tako pravimo. A kaj moremo za to, ako se je tako zahotelo, da je bil naš ljubljeni Jerič žrtev nesreče! Kdo je bil pripravljen na to nesrečo? Mi ne! Volilci tudi ne! Tukaj so se spet uresničile besede: Ne vemo ne ure ne hipa, kdaj nas smrt pokliče pred Vsemogočega. Tako se je zahotelo in mi se temu moramo udati.

Torej spet na volišče izvolit enega poslanca. In sicer cela dežela mora na volišče. Zakaj? Ker ranjki Jerič je bil izvoljen iz splošne skupine. Torej ne bode volil sam Kras, kakor mislijo nekateri.

In kaj nam je storiti zbog tega? Pripraviti se za ta dan na volišče. Najprej seveda, — ko bodo novi imeniki razpostavljeni, iste natančno pregledati. Koliko naših volilcev je bilo ob ravnokar minolih volitvah iz imenikov izpuščenih! To se sedaj ne sme zgoditi več. Saj si star 24 let, si naš deželan, saj imaš pravico biti vpisan v volilni imenik, torej zakaj se ne bi te pravice poslužil? Proč nemarnost. Volilec si in skrbi, da volilno dolžnost izvršuješ!

Pa ne le za se, tudi za tvojega znanca pogledj, ali je vpisan v imeniku. Je mogoče, da tvoj znanec ne zna čitati, je daleč od občinske pisarne itd. Skrbi torej ti za njega. S tem napraviš dobro delo!

Ko pregleduješ imenik, vrzi pogled tu in tam tudi na imena volilcev, ki se ti zde, da so proti naši stranki. Pazno pogledj, ali imajo vsi ti volilno pravico, ali imajo 24 let, ali bivajo nepretgoma eno leto v občini itd. Koj napravi reklamacijo, ako naletiš na kakega, ki nima volilne pravice in zahtevaj, da se izbriše iz imenika. Tako delajo tudi nasprotniki.

Potem pa vrzi se na agitacijo. Ta je neobhodno potrebna. Pogledj, kako so nasprotniki ob ravnokar minolih volitvah agitirali, blatili, sramotili, zaničevali naše može. Da bi nasprotnike posnemal, tega ti ne priporočamo, ker to ni lepo. Poslušuj se resnice pri agitaciji. S to prepričaj, uči, go-

vorj, razlagaj in pojasnjuj. Resnica je Bogu in poštenim ljudem ljuba.

Dovolj skušenj imaš od ravnokar minulih volitev. Naučil si se marsikaj. Sedaj vporabi to. Prilika se ti nudi lepa!

Vedi, da nasprotnik je že izdal za volitve bojno parolo, čeravno je v razsulu. Na straži moraš stati. Hinavci preč od tebe. Tudi taki, ki bodo prišli k tebi z oljki in vejico miru in sprave, nimajo čistega namena s teboj. Pred očmi imej, da bi tako nikdar ne govorili, ako bi oni zmagali pri zadnjih volitvah. Divjali bi kot najhujši liberalci: „Doli s farji, doli z vero, percat klerikalizem“ itd.

Je vse mogoče, da se ti bodo taki približevali sedaj, ko jim teče voda v grlo. Kajpada, okoristili bi se radi s teboj. Ti pa svojo pot dalje!

Kdo pa zmaga? Ako storiš svojo dolžnost, zmaga stranka, h kateri pripadaš. Ako ne boš delal, bo pa nasprotnik vesel tvoje lenobe. Na noge torej, po zmago na volišče, kakor si jo šel po njo pri zadnjih volitvah!

Prav nič se ne zanašaj, da zmaga tvoja stranka, ker je zmagala pri minolih volitvah. To naj te ne preslepi in te ne sme zazibati v sladke sanje! Ne, tega ne sme biti. Saj bi nas nasprotnik skoraj dotekel s številom svojih poslancev, ako pademo pri teh volitvah.

Zmagali smo zadnjič, zmagati moramo tudi sedaj. Seveda delati treba, ne spati. Kdor spi, ne ulovi rib, pravi pregovor. Zaspanci prespijo srečo, ko teče mimo njih. Potem pa zazijajo z odprtimi ustmi za srečo, katero je drug ulovil. Delati in delati treba, kdor hoče bel kruh jesti.

Te nauke prečitaj, zapomni si jih in po njih se ravnaj. Zgrešil ne boš. Pa tudi drugim daj brati ta navodila. Vsi za enega, eden za vse!

Novi davek na vino.

Finančni minister Bilinski je v svojem ekspezeju v državnem zboru o nameravanih novih davkih naznanil, da namerava vlada razun drugih davčnih predlogov predložiti tudi novo postavo za davek na vino, ter je le na kratko omenil, koliko dohodkov si obeta država od tega davka. — Ker je moral finančni minister vsled pritiska industrijskih krogov, mest in severnih kronovin umakniti predlogo za višje obdačenje piva, domislil si je namesto tega obdačenje

vina. Dotičnega zakonskega predloga pa še ni predložil zbornici. Ker pa ni znano, po katerih načelih se bo naložil novi davek, polastila se je vinogradniških krogov vseh kronovin bojazen pred tem davkom in se je obenem proti njemu razvil energičen odpor. Bati se je bilo namreč, da bo nameravani novi davek zadel produkcijo, t. j. vinogradnike same, ki že itak trpijo, zlasti na našem jugu, veliko vinsko krizo.

Zato se je v državnem zboru sklicala v sredo seja vinarskega odseka, katere so se udeležili skoraj vsi člani in kot zastopnik fin. ministerstva g. sekcij-ski šef dr. Bernatzik, kot zastopnik poljedelskega ministerstva pa g. sekcij-ski svetnik baron Drechsel.

Poslanci so hoteli slišati, na kak način, po katerih načelih namerava Bilinski naložiti in pobirati novi davek.

Sekcij-ski šef dr. Bernatzik je izjavil, da doslej še sploh nimajo v fin. ministerstvu dotičnega zakonskega načrta pripravljene, ne more torej še navesti podrobnih podatkov, ker še ni zbran ves potreben material.

Pač pa zamore pojasniti glavne principe nameravanega davka. Ne bo se namreč ustvaril novi davek, ampak presnoval se bo le stari tako, da bo vsaj enakomerno zadel tudi one kroge, ki dosedaj niso plačevali tega davka, ki pa so vendar zmožni ga plačati, t. j. zasebni konsum.

Davek na vino so plačevali dozdaj samo krčmarji in tisti sloji, ki se bavijo s prodajo vina na drobno (Kleinverschleiss). Ni pa plačeval tega davka veletržec in zasebni konsument, ki kupi direktno pri producentu vina čez 57 l. Dačna mera je bila doslej 5 K 94 v državnega davka za 1 hl. Ta mera se namerava pa znižati na 4 K za 1 hl. Kljub temu znižanju pa si obeta država, da bi ji dal ta davek nad 6 milijonov kron več ko doslej na leto, ker bi ta davek zadel odslej več konsumentov. Vsega skup bi novi davek, ki je državi nosil doslej okrog 6 milijonov kron, naprej dajal nad 12 milijonov. Razun tega namerava vlada obdačiti tudi kvaliteto vina in sicer na ta način, da se bo plačevalo davek od boljših vin, ki se ga prodaja v steklenicah. Ta davek na boljše vino v steklenicah bi državi nesel nad 3 $\frac{1}{2}$ milijona kron.

Kar odpade državi na dohodkih pri pivu, ki jih je prepustila deželam, to bi v višji meri dobila pri vinu.

Način pobiranja davka na vino bi pa bil odslej naslednji. Producent bo moral naznaniti vsakokrat finančni straži, koliko vina in komu ga namerava poslati. Finančna straža bo izdala nekako spremnico (Begleitschein), ki se bo pridedal dotičnemu tovrstnemu listu;

pri izročitvi vina v roke kupca, bodisi krčmarja ali zasebnika, bi se pa obracunjal in plačal davek. Ta sistem se imenuje „Transportkontrollsteuer“, kakor ga že imajo v Badenu in Elzasu, kjer se za državo in glede doklad tudi za dežele izborna obnese.

Ob vpeljavi tega sistema bi odpadli vsi dosedanja načini plačevanja davka na vino, t. j. po zakupu ali po pogodbi, po takozvani „Abfindung“. Dobiček, ki ga imajo zdaj zakupniki ali pa pogodbeniki, bi spravila država, oziroma dežela.

O teh izvajanjih gospoda zastopnika finančnega ministrstva razvila se je prav živahna debata, katere so se udeležili skoro vsi navzoči člani vinarskega odseka, med njimi tudi poslanci Biankini, Spinčič, Roškar in dr. Hočevar. Enoglasno so se vsi izrekli proti temu, da bi se na katerikoli način novi davek odložil od konsumenta na producenta, ker danes itak prenaša naše vinogradništvo veliko krizo, bodisi zaradi pomanjkanja delavcev, bodisi zaradi velikih stroškov produkcije same in v južnih krajih zaradi nadprodukcije, ki pritiska ceno vina tako nizko, da se ne pokrijejo niti stroški pridelovanja. Poslanca Roškar in dr. Hočevar sta še posebej poudarjala, da bo novi način pobiranja tega davka delal producentom mnogo sitnosti in poti, ko bo treba pri vsaki pošiljlatvi iskati finančno stražo, in ko bo tej dana pravica kontrole po kleteh in kolodvorih.

G. sekcij-ski šef dr. Bernatzik, je enoglasni odpor proti nameravani postavi, če in v kolikor bo zadel producente, že danes videl in je izjavil, da še ni izgovorjena zadnja beseda.

Proti enakomernemu, pravičnemu obdačenju tudi zasebnih konsumentov, ki so premožnejši sloji, in tudi proti obdačenju finjšega, dražjega vina v steklenicah, se ne bomo vpirali, pač pa se bomo branili proti vsaki nakani, da bi se vinogradništvo v produkciji zadelo s kakimi težavami in davki, ker že tako ječi v hudih stiskah zlasti na našem jugu.

Natančnejše se bo govorilo, ko dobimo v roke dotični zakonski načrt. Čeprav rabi zdaj država prav krvavo novih dohodkov, ne sme pri tem zadeti itak preobloženo naše malo vinogradništvo.

Sklenila se je končno resolucija, da vlada ne sme predložiti nobenega načrta, po katerem bi se produkcijo in pa konsum širših slojev hujše prizadelo kot doslej!

„Slov.“

Nizestrijska kmetijska zveza in avstrijsko vinogradniško društvo so

sklenili, da bodo skupno nastopali proti zakonskemu načrtu, s katerim se namerava upeljati novi davek na vino. Tudi tirolski vinogradniki in štajersko agrarno društvo se je proti takemu zakonskemu načrtu izjavilo. Kaj pa naše vinarske in jednake zadruga in zveze?!

Politični pregled.

K notranjemu političnemu položaju.

Notranji politični položaj je še vedno popolnoma nejasen. Pogajanja načelnika poljskega kluba, prof. Glombinskega, s „Slovansko Jednoto“ se še vedno nadaljujejo. Vprašanje pa je, ako privedejo ta pogajanja do kakega vspeha. „Slovanska Jednota“ hoče rekonstrukcijo ministerstva. Nemci pa se tej rekonstrukciji odločno zoperstavljajo. Odločilen faktor pri rešitvi te preporne točke so na vsak način Poljaki. Nemci si želijo § 14, to je absolutistično vladno s sedanjimi ministri. Ako se pa Poljaki odločno uprejo proti tej nemški nakani, potem je gotovo, da mora sedanje ministerstvo odstopiti. V malo dneh se mora odločiti ali na desno ali na levo; kajti sedanji notranji politični položaj je postal že neznosen.

Avstriji sovražni pojavi v Italiji.

V četrti je imel v Bresciji v Italiji konjeniški polk „Aquila“ veliko slavnost, pri kateri se je blagoslovila nova zastava.

Pri tej slovesnosti je držal general Asinari sledeči govor:

„Z najživejim zadovoljstvom — vidimo sedaj trobojnico, kako jo visoko drži eden najizbranejših evropskih vladarjev in jaz si predstavljam našega kralja na Gran Sasso d'Italia (najvišja gora v Italiji), kjer vihti trobojnico, obračaje svoj pogled proti vzhodu, kjer toliko bratskih mest gleda s hrepenejem na leva S. Marka, pričakujoč svoje osvoboditve.“

Potem je rekel general, obrnjen k oficirjem:

„Iz te vojašnice odpirajo se vašim pogledom griči, napojeni s krvjo tolikih junakov in nedaleč leže neosvojenega dežele, ki čakajo vašega dela. Akvilanske žene so vam napravile zastavo, da jo boste znali obrniti k solncu zmage: tradicije eskadronov, ki tvorijo polk „Aquila“, so slaven zalog, ki ga morate vedno imeti v spominu: njih imena naj vas v miru in boju spominjajo sijajnih vzgledov, katerim morate vedno častno slediti.“

Zaradi tega je bil general Asinari kratkomalo upokojen.

Nemški listi pišejo, da je Asinari ugledna oseba v Italiji, ki je gotovo poprej premislil kaj dela, nego da bi take besede v en dan izgovarjal.

Dunajski listi pa hočejo vedeti, da je ta govor posledica obiska ruskega carja, češ, Italija je sedaj v zvezi z močno državo ter se ji ni treba več bati odkrito pokazati svoje barve.

Zarota proti evropskim vladarjem.

Državna policija v Buenos Airesu je zasledila veliko mednarodno zaroto, ki je sklenila, da pomori vse evropske vladarje. Zarotniki so že vse pripravili in imeli sozarotnike po vseh evropskih glavnih mestih.

Turčija pošilja čete na grško mejo.

Turčija je odposlala štiri bataljone in dve gorski bateriji na grško mejo, da zabranijo prestop grških čet na turško ozemlje.

Darovi.

Za „Sirotišče“:

V nabiralnikih: v gostilni g. Josipa Gorjanc, 2 K, v gostilni g. Antona Lasič, 50 v, v gostilni g. Josipa Birsa, 40 v.

Karl Zorn, Vogersko 1 K, Anton Pisk, Pečine 40 v, Josip Klanjšček (Ipavec) Št. Ferjan 20 v, Ivan Valentinčič Prapetno 20 v, Pulc Anton, krojač, Medana 10 v, Ivan Ožbat, Rupa, 40 v, Neimenovana 3 K, Adolf Urbančič, mesar v Gorici 1 K, Andrej Komel, Kronberg št. 69, 1 K, N. N. v Gorici 70 v, Miha Ahac, gostilničar, je daroval za ukradeni nabiralnik 3 K, Miha Rutar, nadškofjski sluga 20 v, P. n. Tronker Terezija 80 v, Nabiralnik „Goriške zveze“ 2 K, županstvo v Drežnici vsled starešinskega sklepa z dne 22. avg. t. l. 10 K.

Bog poplačaj stotero! Vse v boljše bodočnost slovenskega naroda pod slavno vladno Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.!

Za „Alojzijevišče“

Preč. gg.: Dekan Iv. Murovec K 10, župnik Bl. Grča K 10, župnik Iv. Kadré K 10, župnik Jos. Kosec K 10, župnik Ign. Leban K 10, župnik Ed. Mežnaršič K 10, vikar Henr. Črnigoj K 10, vikar Fran Franke K 10, vikar Alfonz Poljšak K 10, vikar Andr. Mesar K 10, žup. upr. Alojz. Novak K 5, kaplan Alojz Majcen K 5, P. n. Družina Culot za počastiti spomin svojega viteza Antona Braunizer pl. Braunthal K 10, Preč. g. Fran Setničar K 30, kurat Milanič v M. Celju K 50, kurat Andr. Mesar K 2, kurat Ivan Franké K 10, Vesela družba pri poroki Kos v Podbrdu K 10, Preč. g. kurat Otilij Medveš K 10, župk. Val. Pipan K 17:20 Preč. g. kaplan F. Švara K 25, Č. g. bogoslovec Karol Purič K 2:50, bogoslovec Karol Reja K 2:50 Dr. Ujčić, prof. teol. K 9, kurat Jos. Kos (Dol. Trebuša) K 5, vikar Iv. Spitzer K 10, P. n. g. Ivan Černe gostiln. Sv. Gora K 5, nabral g. Alojzij Šfiligov v veseli družbi ob priliki „Likofo“ trgatve g. grofa Baguer v Dobravem dne 13. t. m. znesek 10 kron, Neimenovana 3 K.

Vsem blagodušnim g. dobrotnikom prisrčna hvala in Bog plati!

Domače in razne vesti.

Papežev škofovski jubilej. — Sv. Oče Pij X. je slavil v torek 25 letnico, odkar je bil ponesvečen škofom. Dopoldne je papež vsprejel kardinale, drž. tajnika Merry del Vala ter druge v Vatikanu bivajoče prelate, ki so mu čestitali. Iz vseh krajev je dobil od katoliških vladarjev in drugih odličnih katoliških oseb brzogovorne čestitke.

Ta jubilej se bo praznoval v naši škofiji prihodnjo nedeljo s tem, da se bo v ta namen darovala po naših cerkvah slovesna peta sv. maša, kateri bo sledila zahvalna pesem.

Iz pravosodne službe. Svetnik deželnega nadsodišča v Trstu dr. Alfred Cristofolletti je imenovan dvornim svetnikom najvišega in kasacijsega sodišča. — Premeščeni so sodniki: dr. Peter Riosa iz Vodnjana v Poreč, dr. Matej Oršič iz Pazina na Krk in Fran Postet iz Poreča v Vodnjan, sodnikoma sta imenovana avskultanta dr. Nazarij De Mori za Pazin in dr. Alojz Gradnik za Vodnjan, prideljen za službovanje v Pulo.

Nabiralnik „Slovenskega sirotišča“ spet ukraden. — Zla roka je odnesla te dni iz gostilne g. Mih. Ahaca v Gorici Via S. Giovanni nabiralnik „Slov. sirotišča“. To se je do sedaj že vdrugeč zgodilo. Kdor bi iztaknil dotičnika, je naprošen, da nam naznani, da njegovo ime javno razglasimo. Mislimo, da je ni grše reči, ko škoditi najrevnejšim bitjem — slovenskim sirotam!

Brezobrestna posojila za obnovo ljenje vinogradov. Kakor je znano, je poljedelsko ministerstvo obljubilo za naše vinogradnike svoto 60.000 K za

brezobrestna posojila, ako dovoli tudi goriški deželni zbor k temu primerno svoto. O tem smo uže poročali svoječasno. Ker pa deželni zbor v minolem zasedanju ni delal, ker so slovenski liberalni poslanci s Faiduttijevci pobegnili iz zbornice potem, ko se jim nasilstvo nad našimi poslanci ni posrečilo, se omenjena svota od strani dežele ni mogla dovoliti. Sedaj pa pride „Soča“ in trdi, da so naši poslanci krivi, da niso dobili vinogradniki brezobrestnih posojil. „Primate ga, primate ga“, je kričal tat, potem, ko je tatvino izvršil, da bi tako odvrnil od sebe pozornost. Tako je tudi v tem slučaju. Vinogradniki se imajo zahvaliti edino le slovenskim liberalnim poslancem, ako niso dobili zaželjenih brezobrestnih posojil. Naravnost hudobna je nasprotna trditev. Kdo je pripravil vladno, da je obljubila 60.000 K za brezobrestna posojila? Mari ne deželni odbor? In mari ne sedita v deželnem odboru, naša dva odbornika? Neumna je „Sočina“ trditev. Po eni strani naj bi naši poslanci in odborniki pri vladi moledovali za brezobrestna posojila, po drugi pa naj bi vinogradnike oškodovali s tem, da bi v deželnem zboru preprečili delovanje istega. Naši poslanci so tehnično obstruirali zaradi tega, da bi se liberalci udali in da bi priznali krivico, katero so hoteli narediti našim poslancem. Tega pa liberalci niso storili, marveč so pobegnili iz zbornice s Faiduttijem vred in tako onemogočili delovanje deželnega zbora. To je resnica! Liberalni poslanci imajo na vesti, da vinogradniki še sedaj čakajo na brezobrestna posojila.

Dopolnilna volitev v splošni kuriji, ki je nastala potrebna vsled nesrečne smrti našega poslanca Alojzija Jeriča, uže dela preglavico zmešanim gospodom v uredništvu „Soče“. Bolje kot mi vedo, da bode jako težko prodreti v sedanjih revolucionarnih razmerah, ki obstojajo v agrarni in liberalni stranki z njihovim kandidatom. Zato pa se „Soča“ zaganja v volilni red, ter hujska ljudstvo, da mora cela dežela na volišče zaradi enega poslanca in meče kamenje na dr. Gregorčiča, da je tak volilni red skrupcal.

Gospoda, naglica ni nikoli prida. Sedaj se vam je spet enkrat pošteno zareklo. Le pogledimo v polpretekli čas. Lansko leto se niste prav nič jezili, ko je skupno cela dežela volila iz splošne kurije 3 poslance in niso bili ti razdeljeni po okrajih. Ako bi bilo po vašem, — seveda kakor sedaj pišete, ker vam to kaže — bi lansko leto izšli z volišča kot zmagovalci **mi in ne vi**. Mi bi dobili **dva poslanca, vi pa enega** in sicer enega na Krasu. Na Tolminskem in v goriški okolici bi bila naša kandidata izvoljena z veliko večino. Kras pa nam je odnesel oba poslanca, ker je volil po veliki večini tako, kakor so hoteli **kraški trtjoni** in Gabršček ter njegova „Soča“. Kar je lansko leto „Soči“ dobro došlo, to letos preklinja in zaničuje. Seveda, ako bi volili Kraševci tako, kakor bi hoteli znani trtjoni in „Soča“, o potem bi se „Soča“ ne spodtikala nad tem. Ker pa je na Krasu zavela huda burja, ki je odnesla mnogo liberalne nesnage, in vsled tega „liberalni“ Kras ne more več odvagati „klerikalne“ večine na Tolminskem in v goriški okolici, vsled tega to bruhanje iz umazanega liberalnega žrela.

Da, da liberalna gospoda edino temu volilnemu redu se imate zahvaliti, da ste nas lansko leto s Krasom prehvapili. Sedaj pa bi radi, da bi se poslanci iz splošne kurije tako razdelili, da bi volil vsak okraj enega poslanca. Si mari domnevate, da bi s tem kaj pridobili? Težko!

Kar je bilo lani **vam** prav, in nam na škodo (mi nismo zinili besede lansko

leto o tem), je letos **nam** prav Sreča je opoteča!

O volilnem redu, „katerega je dr. Gregorčič s Fajterjem skrupcal“, na bode liberalna gospoda tiho, ker za ta volilni red **so glasovali tudi liberalni deželni poslanci**. Takrat, ko je bil čas, da bi govorili, so molčali in prikimali, sedaj, ko ni več časa za to, pa kriče. Slepilci!

„Mi smo šli letos nazaj, da se po šestih letih s toliko večjo močjo zaženemo naprej.“ — Tako je pisala „Soča“ koj po liberalnem porazu pri volitvah. „Gorica“ je nato rekla, da tako delajo koštruni. Pomohli roko koštrunu in koj stopi „curik“, da se s toliko večjo močjo zažene naprej. Naprednjaki bodo torej posnemali koštrune. — Pri tem pa je vse-kako čudno, da ni minulo niti mesec dni od tega, pa spet kliče „Soča“ svoje **naprej**, na volišče. Kako bodo šli naprej, ko gredo še nazaj. Šele po šestih letih bodo toliko okrepečani, da se lahko naprej zaženejo. „Soča“ je takrat, ko je o tem „cerukiranju“ pisala, najbrže vedela, da za šest let so pri kraju. Sicer pa smo jako radovedni, kako se bodo dne 19. decembra naprej zagnali. Gledajo naj, da si čela ne razbijejo, kajti vedo naj, da volilni ogenj v naših vrstah še gori, katerega bomo pa še podtaknili. Plamen navdušenja mora zaplapolati v naših vrstah še bolj kot ob minulih volitvah. Možje volilci bodo pokazali, da niso le momentalno obrnili hrbet liberalcem, marveč da stojijo trdno v naših vrstah. Liberalce treba pahniti nazaj za šest let. Po šestih letih pa Bog ve, kdo bo živ! Za enkrat bodimo zadovoljni s tem, da smo pahnili liberalce za šest let nazaj!

Velik del našega ljudstva je še strašno neveden — tako piše liberalno glasilo „Soča“. Ta velik del našega ljudstva pa je neveden šele od volitev. Lansko leto je bila — po „Soči“ — cela Goriška najizobraženejša dežela Slovenije, ki stoji na veliko višji kulturni stopini kakor Slovenci ostale Slovenije. Letošnje volitve pa so iztrgale vso kulturo in izobrazbo velikemu delu goriških Slovencev in nakrat so postali goriški Slovenci nevedni. Tako se mora sklepati iz „Sočine“ pisave. Kako so nevedni goriški Slovenci, naj dokazuje ta-le slučaj.

Ob lanskim volitvah je neki posestnik v goriški okolici agitiral 5 dni od hiše do hiše za liberalce. Pil je vsaki dan, in sicer do 3 litre vina na dan je popil. Od velikega tekanja in pitja je obolel. Ležati v postelji je moral 4 dni. Sicer premožen posestnik je vendar občutil na mošnjčku ta špas. Ob 200 K je bil. Tako je mož zatrjeval. „Zravem pa sem agitiral za poslance, ki so iz deželne zbornice pobegnili in tako povzročili nove volitve“. Te so bile posestnikove besede. — Letos pa je mož bil drugačnega mišljenja. Agitiral ni nič, pil ni nič, zgubil je le pol ure, ko je šel volit. Seveda je volil naše kandidate. —

Ako so taki posestniki v „Sočinih“ očeh nevedni, potem rečemo, da nima jasnih pojmov o nevednem in izobraženem človeku. Seveda, vsakdo je neveden, kdor ne trobi v „Sočin“ rog.

Podpore obrtnim zadrugam. — V petek so imeli prisedniki urada za pospeševanje obrti na Dunaju zborovanje na katerem so se razdelile razne podpore v denarju in v strojih raznim zadrugam. Tudi mirenska čevljarska zadruga je dobila podporo in sicer v strojih v vrednosti 3000 kron proti odplačilu v desetih letih.

Novo okrajno glavarstvo. — Kakor je razvidno iz proračuna ministerstva za notranje stvari, je določen ustanovitev novega okrajnega glavarstva v Trziču s 1. oktobrom 1910. Pod novo glavarstvo bosta spadala sodna okraj Trzič in Červinjan.

Dopolnilna državnozborna volitev v Trstu. Pri državnozborni dopolnilni volitvi v Trstu za III. okraj, ki se je vršila v nedeljo, je bil izvoljen kandidat italijanske liberalne stranke, dr. Jurij Pitacco, ki je dobil 2798 glasov. Kandidat socialnih demokratov Nicolao je dobil 1667 glasov, slovenski kandidat dr. Slavik je dobil 644 glasov, kandidat takozvanih italijanskih narodnih socialcev Pagnini je dobil 333 glasov. Vseh glasov je bilo oddanih 5908, večinoma glasov pa je bilo po izreku volilnih komisij 5540.

Rop v koprski cerkvi. — Iz Trsta poročajo, da je nadsodišče zvišalo kaznen vlomilcem v koprski cerkvi Bassiju, Ursichu in Jencu od štirih do pet let težke ječe.

Velike vojaške vaje v Galiciji. — Prihodnje leto se bodo vršile velike vojaške vaje po dolgem času zopet v Galiciji. Govori se tudi, da se bodo vojaške posadke v Galiciji pomnožile. Nekateri hočejo vedeti, da se bo vse to zgodilo vsled spremenjenih internacionalnih odnošajev, ki so nastali baje po zadnjem bivanju ruskega carja v Italiji.

Zahvala. — Dne 27. oktobra t. l. uničil mi je požar vsa moja poslopja in že dne 31. oktobra t. l. je naša domača „Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“ pregledala škodo ter pripoznala celo zavarovano svoto. Tu se vidi, kako hitro in pravično oceni edina slovenska zavarovalnica svojim udom povzročene škode. V dolžnost si štejem podpisani s tem izreči svojo iskreno zahvalo, pozivam pa tudi vse svoje rojake: opustite vse druge tuje zavarovalnice in zavarujte se pri domači slovenski „Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani“.

Gornji Lokovec, 7. nov. 1909.

Ludvik Murovec

Listnica uprave. — Veleč. g. Andrej Štrekelj, vikar: Naročnina bila plačana dne 7/5 909. Hvala!

Mesne novice.

Slavna bitka pod Grunwaldom.

Dne 15. julija l. 1910 bo minilo 500 let, odkar se je vršila ena največjih in najbolj krvavih bitk med Slovani in Nemci. Pod Grunwaldom so Nemci bili l. 1410 od Poljakov tako krvavo poraženi, da je njihova moč za več stoletij bila zlomljena. Pod Grunwaldom so se na strani Poljakov borile čete vseh severnih Slovanov: Čehi, Rusini, polabski Slovani.

Stotisoč mož je štela vojska nemških križarjev. In ta sila je na večer 15. julija l. 1410 strta in poteptana ležala pod nogami zmagojučega Slovana. Pisatelj Sienkiewicz v svojem znamenitem romanu „Križarji“ opisuje to bitko ter pravi ob koncu: „Pod kraljevimi (poljskimi) nogami ni ležal le red križarski, marveč tudi vsa nemška moč, ki je doslej nalik valu zalivala nesrečne slovenske pokrajine; na ta dan rešitve pa se je razbila ob poljske prsi.“

O tej za Slované tako slavni bitki priredi „Slov. kršč. socialna zveza“ v sredo 24. t. m. ob 8. uri zvečer v veliki dvorani „Central“ veliko skloptiško predavanje.

Krasne slike poljskih slikarjev, ki kažejo to znamenito bitko, so

prišle s Poljskega. Predaval bo slovenski pisatelj in znani poznavalec Poljakov g. dr. L e n a r d iz Ljubljane, ki je več let bival na Poljskem.

V pokritje stroškov je odločena sledeča vstopnina:

Člani „Zveze“ plačajo to pot 10 vln. vstopnine; nečlani pa 40 vln.

Slovencl, iz mesta in okolice! — V sredo zvečer ue zamudite priti k temu predavanju, da spoznate, kako slavna je slovanska zgodovina.

Iz goriške okolice.

g Najdeni denar. Podpisani krčmar naznanjam, da je v soboto, dne 16. oktobra, neki romar, po imenu Lazar, s Krasa pri meni prenočeval in izgubil nekaj denarja. Dotični naj se pri meni oglasi, kjer dobi denar nazaj.

J o s i p L a z a r,

krčmar

na Prevalju pod sv. Goro.

g Roko si je zlomil 30 letni Ivan Mikluš iz Oslavje, ko je tekel za junicco, ki mu je ušla, ter pri tem padel. Sedaj se zdravi v tukajšni bolnišnici.

Iz ajdovskega okraja.

a Vel. Žablje. — Včeraj, dne 17. t. m. je izdihnil v Vel. Žabljah v najlepši moški dobi 36. let velezaslužni, večletni predsednik „Bralnega društva“ Emil Troha, svojo blago dušo. Pokojni je bil vnet pristaš S. L. S., prvoboritelj za katoliške ideale, dober gospodar, skrben oče. Umrl je po kratki bolezni, previden s svetotajstvi in zapustil plakajočo soprogo in 5 nedorastlih otrok. Cela okolica plaka za njim. Pogreb bo jutri dne 19. t. m. ob 8. uri predpoldne. Naj počiva v miru!

a Iz Črnič. — Imeniten, pomenljiv dan smo imeli v Črničah v nedeljo, dne 7. t. m., ko smo tudi pri nas ustanovili Orla, ter tako zopet položili en kamen k mogočni kršč. organizaciji, kakor je lepo omenil g. dekan, ko je otvoril ustanovni shod. Ker so za zdaj še skromne naše moči, mislili smo tudi le bolj skromno in na tihem stopiti v družbo orjaškega Orla, ki se dviga ponosno že po celem Slovenskem in zbira pod svojimi peroti kršč. mladeniče. Pa kakor hitro so zvedli bratje Orli iz drugih krajev, da se jim mislimo pridružiti tudi mi, prihiteli so z največjim navdušenjem od blizu in daleč, da podajo roko svojim najmlajšim bratom ter jih z veseljem srcem sprejmejo v svojo odlično družbo. Prišel je zastopnik vipavskega telov. odseka brat Iv. Silvester, ki nam je prinesel pozdrave zadržanih bratov, ter nam ob enem v lepih besedah razložil pomen in namen telovadnih odsekov, — prišli so v kroju bratje Orli iz Št. Andreža v posebno velikem številu, da še celo iz daljnega Števerjana so prišli, — prišli so bratje iz Dornberga (ok. 30) in seveda so došli tudi naši zvesti bratje iz Batuj in Sela v polnem številu. Ko smo videli to hrabro četo v tolikem številu (bilo je vseh ok. 100) korakati proti Črničam, nam je srce kipelo veselja in navdušenja. Le to nam je bilo hudo, da jih pri svojih slabih močeh nismo mogli sprejeti kakor se spodobi in kakor zaslužijo ti neustrašeni in požrtvovalni junaki.

Toda da so bili „sprejeti“, zato so poskrbeli naši napredni Sokoli iz Črnič in Sela. Cel dan so se pripravljali na napad, zbirali barabe okrog sebe, napajali jih s pijačo, da bi s to „izbrano“ tolpo „počastili“ naše mile goste, ki so prihajali z batujске postaje. In ko so jih ugledali, so se z divjim krikom, psovanjem in tuljenjem zagnali vanje kakor

besni. Seveda bi ne bilo treba drugega, nego da bi bili dvignili čvrsti Orli svoje krepke pesti, pa bi se bila razpršila podla druhal na vse kraje. S takim divjim krikom in ostudnim izzivanjem so spremljali „omikani“ Sokoli naše mladenče do župnijskega dvorišča. Le moškemu premagovanju kršč. mladeničev se je zahvaliti, da se ni zgodilo kaj hudega. Bratje Orli se niso mogli preuditi surovosti in propalosti sokolske svojati, ki je dosegla ta dan svoj vrhunec. Odločnemu nastopu županstva se je slednjič posrečilo nekoliko ukrotiti te divjake. Le tu pa tam se je še slišal posamezen „pozdrav“: „vrzite farja dol, dol s čuki“ itd. Les studom in ogorčenjem je gledalo nanje pošteno ljudstvo, ki se je med tem zbralo na župnijskem dvorišču k zborovanju, ki se je vršilo v najlepšem redu.

G. Kremžar je v krasnem govoru po zasluženju ožigosal „olikane“ Sokole, ki so pokazali vzlasti pri tej priliki, kako brezmejno sovražijo kršč. ime. Spodbujal je zbrane može in mladenče k vs trajnosti, kršč. odločnosti in moški značajnosti. Gromovito pritrdjevanje je sledilo njegovim krasnim besedam. Slava odličnemu govorniku, ki se vsega žrtvuje za pravo kršč. izobrazbo slov. mladine! — Nato se je 16 mladih fantov oglasilo za telov. odsek. „Nič se ne boj, ti majhna čreda“, saj iz malega zraste veliko. Zavedaj se, da ti si na pravi poti in zato le pogumno naprej za drugimi kršč. mladenči! Kam človeka zavedejo liberalna „napredna“ društva, kaka surovost in podivjanost vlada v njihovih vrstah, to ste videli ta dan z lastnimi očmi.

Ti pa, „slavni“ naš Virgilč, vedi, da je ves tvoj trud zastonj. Ravno nasprotno si dosegel od tega, kar si nameraval Ti in tvoja „čedna“ tolpa. Hujše se niste mogli obsoditi in bolje nas niste mogli priporočiti. Ljudje so vas že koj spoznali in se vas sramujejo vsi od kraja. In zares, rad bi videl poštenega človeka, ki bi po tem vašem nastopu še hotel biti v vaši „olikani“ družbi. Nek poštenjak, ki je gledal vaše ostudno početje, je vskliknil: „Rajše umrjem, kakor da sem v taki družbi“.

Vaša surovost vas bo pokopala, če vas že ni. — Priporočim pa Ti, dragi Virgilč, da tistega čuka skrbno shraniš v Sokolskem arhivu, da bo oznanjeval še poznim rodovom „omiko“ in „izobrazbo“ črniških in selskih Sokolov. — ... In Vi, pošteni Črničani, če je še kdo med vami, ki še ne ve, kje je prava stranka, zdaj ste to pač lahko spoznali — zdaj veste, koga se imate držati in koga ogibati. „Iz njih sadu jih boste spoznali“.

Dostojno in mirno, kakor so prišli, so vrli Orli po končanem zborovanju zopet odkorakali vsak na svoj dom. Prav srčna hvala Vam vsem in na svidenje! Druge nesreče ni bilo pri odhodu, nego da sta dva Sokola, ki sta bila le preveč sitna in nadležna, padla kakor sta dolga in široka v občestni jarek, ko se jih je le malce dotaknila krepka Orlova pest.

„Psi lajajo, mi jahamo“. Na zdar!

a Iz Vrtovina. — Naš g. župan se huduje, ker je bil v št. 43. „Prim. Lista“ prizadet kot liberalce. Slučajno sem bil podpisani pri g. županu. On me je začel zmerjati, da je sramota za klerikalce, ker imajo tako agitacijo in lažejo, da si hoče spodnji Vrtovin napraviti vodnjak, farož in farja. Sploh se je g. župan nasproti meni jako čudno izrazil o „farjih“. Proti „Prim. Listu“ se on huduje, da on ni liberalce, in žugal, da pojde k g. svetniku v Ajdovščino, da sta že toliko prijatelja, da bo on „podrocal“, da se najde tisti, ki je njega imenoval liberalca. G. župan misli, da so c. kr. sodniki za to, da strežejo liberalcem in preganjajo klerikalce! Dobro

nam je znano, kako liberalci iščejo prijaznost pri sodnikih in drugih upljivih osebah. Pa prepričan sem, da je gosp. svetnik le v toliko prijatelj našega župana, v kolikor misli, da je on pošten mož; kot sodnik pa ne gleda nato, ali so ljudje, ki imajo pri njem opraviti kot sodniku, liberalci ali klerikalci, ampak mu je pred vsem za resnico in pravico. Dne 31. oktobra sem bil slučajno pri g. županu. Hudoval se je nad „Pr. L.“ in je imel na sumu našega g. župnika, da je on napravil tisti dopis. Jaz sem mu odgovoril, da to ni res. Na to priliti njegova žena z velikim krikom, da je hotel g. župnik njenega moža dati v zapor in otroke storiti nesrečne. Jaz sem ugovarjal, da to ni res, in da je takrat župnik le branil svojo čast, ter pošteno postopal in da je bil pripravljen z županom se sprijazniti. Sam g. župan mi je pravil, da mu je g. župnik poslal eno pismo po vrtovinskem mežnarju. V pismu, da ga je nagovarjal, naj bo mož, naj pusti „Sočo“ in liberalstvo, in da ga bo spoštoval kot župana in moža. On pa da je odgovoril, da neče biti prijatelj župnikov, in da je on napreden in ostane do groba naprednjak. Bravo g. župan, ali ni to liberalstvo!

Ker g. župan vedno trdi, da dela g. župnik razpor, naj povem še to: Pri zadnjih občinskih volitvah je g. župnik očitno povedal, da se noče mešati v občinske volitve, ker gre za to, ali bo župan v gorenjem delu občine ali na sredini in da ne bo župan mislil, da mu je nasproten, ker je po njegovem mnenju njegov sovražnik, in zato upa, da bo kot župan to spoznal in se obnašal kot mož poštenjak. Pa to se ni zgodilo, ampak župan je vedno nastopal kot liberalce in sram nas je imeti liberalca za župana. Iz vsega tega se spozna, da naš sedanji župan ne zna držati jezika za zobmi. Prizadeti občinar, katerega g. župan dobro pozna.

a Iz Rihberga. (Protest in izjava.) V „Soči“ od 4. nov. 1909 je nam dobro znani dopisnik zakrivil veliko lopovščino in predrzno razžaljenje, na katero ne smemo, ne moremo in ne bomo molčali. Nas „klerikalce“ t. j. tiste, ki smo katoliškega mišljenja, in pristaši Slovenske ljudske stranke, imenuje „sodrga, ki nima nič krščanskega na sebi in je brez časti“. To je nesramno in lopovsko razžaljenje, katero zahteva najhujši odpor. Nas poštene rihberške kmete, ki delamo in se trudimo na svoji domači in rojstni grudi, katero smo podedovali od svojih očetov, ki si prizadevamo, da bi bili dobri gospodarji in da bi tudi svoje otroke vzgojili v dobre in skrbne gospodarje, nas, ki spoštujemo vero svojih očetov in smo neomajnega verskega prepričanja, imenuje ta dopisun, sodrgo, ki nima nič krščanskega na sebi in je brez časti. Pošteni rihberški kmetje! Kaj takega si ne pustimo reči od nobenega, najmanj pa od „Sočinega“ in „Primorčevega“ dopisnika. Mi nismo sodrga, ampak smo pošteni slovenski kmetje. Ni res, da nimamo globokega spoštovanja do vere in cerkve, mi; si prizadevamo verske in cerkvene predpise vselej in povsod izpolnjevati, in javno izjavljamo, da ne bomo v nobenih razmerah svojega verskega mišljenja in prepričanja zapustili in zatajili. Nismo brez časti! Ampak naša čast je delo in poštenost. Tistega, ki nas tako kruto žali, kakor nas ni do sedaj še nikdo, imenujemo nesramnega in polovskega obrekovalca, tatu naše časti in našega poštenja. Vse rihberške kmete svoje domačine in tovariše, pozivljamo, naj se ozrejo na našo stran in na stran „Sočinega“ dopisnika in naj sami presodijo, kje je sodrga, kje ni nič krščanskega in kje so brez časti! — Vse tiste pa, ki „Sočinemu“ in „Primorčevemu“ dopisniku

držijo roko in ga podpirajo, pomilujemo in jih imamo za soodgovorne in skrivne vseh njegovih lopovščin in izjavljamo, da ne bomo nikoli dopustili, da bi ta človek nad nami komandiral, in tudi ne tisti, katere bi imel ta človek na vrhovi in pod svojo peto. Pošteni, krščanski rihberški kmetje, združimo se vsi do enega v trdno vez proti nesramnemu obrekovalcu in tatu naše časti in našega poštenja in proti vsem onim, ki hočejo z njegovo pomočjo zlezti na površje. V naši občini hočemo mi sami nad seboj ukazovati.

Rihberški kmetje, pristaši S. L. S.

Iz kanalskega okraja.

kl **Gradnja novih cest na Kanal-skem.** Kakor doznajemo iz zanesljivega vira, je dobilo goriško okrajno glavarstvo nalog, da prične prej ko prej z merjenjem in potem tudi z delom cest med Grgarjem-Batami - Banjšicami in Avčami. Da so bile te ceste prepotrebne za omenjene občine, to ve vsakdo, kateremu so znane krajevne razmere imenovanih občin, ki so po teh cestah že dolgo, dolgo časa željno zdihovali. Četudi nekoliko kasno, se jim torej v kratkem vendarle izpolni njih vroča želja. Te ceste so zopet zasluga naših državnih poslancev in pa predsednika kanalskega cestnega odbora, deželnega poslanca Zege.

kl **Vabilo** k veselici „Kat. slov. izobr. društva“ v Anhovem, ki se bo vršila v nedeljo dne 21. t. m. v društvenih prostorih ob 3. uri in pol popoldne z jako zanimivim vspešdom. Vstopnina: sedeži I. vrste 1 K, II. 80 vin., stojišča 40 vin. Veselica se vrši ob vsakem vremenu. Bratska društva in vse somišljenike, ki se zavedajo delovanja kat. društev k obilni udeležbi uljudno vabi **O d b o r.**

kl **Lokovec.** V sredo, 10. t. m. je po dolgi in mučni bolezni, jetiki, izdihnila blago dušo vzgledna žena in ljubeča mati Frančiška Podgornik h. št. 213. Bolehala je dolgo časa in sedaj jo je rešila bela žena iz bede in pomanjkanja. Upamo, da v onem svetu je boljše za Te ker Te s pesnikom blagrujemo:

Pač blagor, blagor tebi,
Tam dobro je zaté
Na srečnem božjem nebi,
Oj moli se za mè!

Pogreb je bil v soboto ob obilni udeležbi ljudij, sosedov in znancev, kakor tudi tretjerednikov, ker je bila tudi ona tretjerednica. To jo znak, kako je bila spoštovana pri vseh, ki so jo poznali. Sprejmi še ti dragi „Primorski List“ te skromne vrstice v svoj predal.

V dno duše je pa vsem pogrebem pretresel jok nje mlade hčerke, ki je neutolažljivo plakala ob gomili, kjer so ji položili nje zlato mamico. Na misel so mi prišle besede Gregočičeve pesmi:

Osamelo, zapuščeno
Dete tu stoji mlado.
Čelo otožno in megleno
In mokro je nje oko.
Mati mrtva, mrtev oče,
Bratov nima ne sestra.
Za te nima zemlja cela
Brata ne in ne sestre.

Iz tolminskega okraja.

t **Iz Modreje.** — Sprejmi dragi „Primorski list“ tudi iz naše vasi teh par vrstic. — Pri zadnjih deželnozbornih volitvah je opravljal službo liberalnega nadzornika v naši vasi znani gostilničar Mikuž iz Sv. Lucije. In res je zapazil ta mož s pomočjo nekega vinskega brata nekaj tako strašnega pri nas, da je obvestil o tem pristojno oblast, vsled česar se je začela proti nekaternikom sodnijska preiskava. A

kaj je dognala ta preiskava? Nič drugega nego to, da stoji cela naša vas na strani S. L. S.

No, kaj ste dosegli s tem Vi, gosp. Mikuž?! Nič drugega nego to, da bomo pri prihodnjih občinskih volitvah vsi iz naše vasi glasovali za Vas. Vi boste gotovo dober župan, ker pazite že sedaj na to, da se postava izvršuje. Vi hrepenite že devet let po županskem stolu. Le kandidirajte in mi bomo že poskrbeli, da ga tudi sedaj ne zasedete. **Modrejani.**

t **Kmečka hranilnica in posojilnica v Ročah** je v skupni seji načelstva in nadzorstva dne 14. nov. t. l. sklenila, počenši s 1. jan. 1910 znižati obrestno mero od 4½% na 4¼%. **Načelstvo.**

Iz cerkljanskega okraja.

c **Iz Cerklja.** Novi vodovod bode kmalu popolnoma končan. Preskrbljeno je po vasi poleg zadostnega števila vodnjakov tudi več korit za živino. Velikega pomena pri vodovodu so tudi hidranti v slučaju požara. — To poletje se je po načrtu in pod nadzorstvom stavbenika g. Petra Bevk zgradila tudi nova streha pri zvoniku. Delo hvali mojstra.

c **Predavanja.** V izobraževalnem društvu bodo v zimskem času vsako drugo nedeljo po popoldanski službi Božji, ljudska predavanja. Prvo predavanje je imel č. g. dekan dr. Knavs o svetovnem miru in mirovni konferencah. — Prihodnji mesec nastopijo naši igralci z igro „Mlinar in njegova hči“.

c **Hudodelstvo.** V noči med 1. in 2. novembrom so dosedaj neznani storilci prevrnili in razbili 16 kamenitih spomenikov na pokopališču. Med tuk. ljudstvom vlada radi tega veliko ogorčenje. Želeti je, da bi te Fererovce kmalu zasačili.

c **Umrla** je Frančiška Mlakar, soproga posestnika Antona Mlakar iz Cerklja. N. v m. p.

c **Otalež.** Dne 28. novembra t. l., na prvo adventno nedeljo, bo imelo naše „K. s. izobraževalno društvo“ svoj redni občni zbor v novi dvorani Jak, Jereba v Otaležu. Obravnavale se bodo važne zadeve, in preskrbljeno bo tudi za zanimiva predavanja. Zato si želi in pričakuje najobilnejše vsestranske vdeležbe **O d b o r.**

Iz kobariškega okraja.

kd **Kamno.** — Dne 7. novembra imeli smo v našem izobraževalnem društvu jako zanimivo predavanje. Predaval je gospod Jožko Munih, visokošolec pri Sv. Luciji, o narodni probuji in izobraževalnem delu med Slovenci. Prisotni člani in drugi so vrlega govornika napeto poslušali. Hvala mu za jedrnat govoro. Da bi le večkrat še prišel k nam.

Prihodnjo nedeljo, t. j. 21. t. m. imeli bomo mesečni sestanek in sicer ob 3. uri popoldne.

Sestanka naj se člani polnoštevilno udeležijo, ker se bodo razpravljale zelo važne zadeve. Ob tej priložnosti pobirala se bo tudi zaostala članarina. **O d b o r.**

Iz bovškega okraja.

Pristop h katoliški veri. Bivši bovški občinski zdravnik, dr. Ernst Fürth, žid, pristopil je h katoliški veri in bil dne 9. t. m. v Rimu krščen po kardinalu Francesco de Paula Cassetta. Botra sta mu bila pepežev tajni kamornik grof Lippay (pri krstu) in škof Szathmer-ski dr. Boromisza (pri birmi). Po svetem obredu peljan je bil k Nj. Sve-

tosti v audencijo, kjer mu je bil podeljen papežev blagoslov. Skoro gotovo pristopi tudi njega na Dunaju bivajoča družina h katoličanstvu

Iz komenskega okraja.

km **Gabrovica** pri Komnu. — Dne 10. t. m. je vendar prišel nam dolgo pričakovani dan, da dobimo lastnega dušnega pastirja. Došel je k nam omenjeni dan ob 2 pop. preč. gosp. vikarij Ivan Vuga iz Kozane. Pri slavlouku ga je pozdravil župan Ostrouška in šolska deklica v imenu šolske mladine. Veliko ljudstva je došlo k sprejemu. Streljali so jako močno in slovesno pritrkovali. Jako smo zadovoljni, da se nam je goreča želja izpolnila. Da bomo novega gospoda poslušali in ubogali — pomozi Bog!

Podružnica za zavarovanje goveje živine. — V Štanjelu so ustanovili dne 15. t. m. deželno podružnico za zavarovanje goveje živine.

km **Škrbina.** — V nedeljo se je ustanovila v Škrbini podružnica deželne zavarovalnice goveje živine.

Iz Kostanjevice. — Da je v naši županiji — Temnica-Kostanjevica-Lipa — S. L. S. silajno zmagala, to je znano. Čast volilcem! Hvala jim, ker veliko se je doseglo! Da — veliko, v kljub agitaciji nasprotne stranke. Zlasti neke štacunarice s „klobukom“!... Ta je pa tako strastno in že grdo agitacijo po Kostanjevici uganjala ter širila svoje napčne misli, da je bilo uže vsem preveč. Ena žena! Kar ne gre, ne gre; kar je preveč, je preveč.

Svetuje se oni gospej s „klobukom“, naj se ne vtika več v take in enake zadeve. Če misli gospa s „klobukom“, da so ljudje tako nazaj, se močno moti! Ljudstvo odpira oči in vidi, kar je prav in kar je napak. Na Krasu se jasni in dobro jasni. Pa tudi besede „farji“ naj ne rabi več, če hoče biti res kaj omikana in — pobožna! Sam „klobuk“ ne ukaže nič. „Klobuk“ malo velja, in ga lahko tudi druga žena ima. **En občinar.**

Iz sežanskega okraja.

s **Iz Avbera.** — Po preteku dveh let smo dobili zopet svojega dušnega pastirja. Dne 4. t. m. prišel je namreč k nam novoimenovani gospod župnik. Vsprejeli smo ga prav na spodoben način ob streljanju topičev in pritrkovanju zvonov. Novi gospod župnik se je zahvalil na prisrčnem vsprejemu.

Dne 14. t. m. pa je bil novi župnik slovesno inštaliran. Prišla sta ta dan v ta namen v Avber tudi preč. gospod dekan tomajski in pa voditelj okrajnega glavarstva v Sežani, namestništveni svetnik g. Rebek.

Hvala Bogu, zdaj imamo torej zopet svojega lastnega dušnega pastirja, katerega smo dve leti prav hudo pogrešali, posebno pa naša mladina, ki je v sedanjih razdivjanih časih tako potrebna poduka v krščanskem nauku.

Dne 6. t. m. se je pa pri nas vršila volitev novega župana. Izbran je za župana pristaš S. L. S. gospod Franc Zlobec iz Ponikev. Pri volitvi župana ni bil navzoč voditelj okrajnega glavarstva, namestništveni svetnik gospod Rebek, ker je bil drugje zadržan. Zato pa je imelo novo starešinstvo svojo prvo sejo dne 14. t. m. na dan inštalacije ob 3 urah popoldne, katere se je udeležil tudi gospod Rebek.

Ta dan so bili tudi zapriseženi gospod župan in trije podžupani. Pri tej priliki je priporočal namestništveni svetnik, gospod Rebek, novoizvoljenim starešinom in županu, naj bode vse njih delovanje obrnjeno v prid občanarjev in je obljubil, da bode tudi on šel pri vsaki priliki novemu starešinstvu na roko.

s **Iz Gor. Branice.** — Lepo slovesnost imeli smo pretečeno nedeljo. Praznovali smo zahvalno nedeljo. Tem povodom priredila je meščanska garda iz sv. Križa pri Ajdovščini izlet v Branico, da obenem obiše spomenik velikega junaka domačina, braniškega barona Andr. Čehovina.

Točno ob 10. uri prikorakala je kompanija ter se postavila pri cerkvi. Pri slovesni peti sv. maši streljal je pri glavnih delih oddelek kompanije broječe 51 mož. Po dovršeni cerkveni slovesnosti in odpeti zahvalni pesmi, odšli so vrli Križani k spomeniku. Tu je imel domači g. kurat zopet kratek nagovor v proslavo stotnika Čehovina in v bodrilo mladim, ki služijo v mestni gardi. Po trikratnem živijo presvitlemu cesarju, oddala je kompanija še „salvo“. Popoldan ob 3. odkorakali so zopet na svoj dom.

Slava vrlim Križanom, čast vzorni mestni gardi!

Loterijske številke

13. novembra.

Dunaj	21	68	59	39	75
Gradec	30	66	24	70	17

Rojaki! Spominjajte se ob vsaki priliki „Šolskega Doma“.

Delavnica cerkvenih posod in cerkvenega orodja

Fr. Leban Gorica,

Magistratna ulica št. 5.

Priporoča preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovratnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

— Blago se razpošilja franko. —

Krojaška zadruga
GORICA

P. n.

Povodom pričete jesenske in zimske sezone dovoljujem si Vašemu blagorodju udano naznaniti, da so nam došle že vse zadnje novosti

modnega blaga

kakor volne, flanele, forštajne in razno drugo blago. Dovoljujem si, Vas radi tega prositi, da nas počastite z Vašim cenj. obiskom in si ogledate vse novosti, ali pa blagovolite naročiti vzorce kateregakoli blaga, koje Vam pošljem radovoljno franko na dom, da se prepričate o naši krasni in najmodernejši izbiri.

Nadejaje se blagohotnega vpoštevanja te prošnje, bilježim odličnim spoštovanjem

Teodor Hribar.

Razstava goveje živine.

V Komnu

je pokazala, da smo na Krasu v živinoreji še zaostali. Napredek je sicer videti, toda šele v mladih živalih, osobito v junicah. Če pomislimo pa na veliko pomanjkanje piče, ki je prizadelo Kras letos že tretje leto zaporedoma, se ne moremo slabi živini niti čuditi, marveč reči moramo, da smo na razstavi celo dosti videli.

Ko se spremenijo letine za pičo, zboljša se tudi živinoreja. Saj Kraševci so vneti živinorejci, ki imajo ljubezen do živine in ji strežejo, kolikor le morejo.

Na razstavo, ki se je vršila 26. oktobra, se je prignalo 65 glav živine.

Za bike so dobili: Darilo: Josip Kovačič iz Komna 41 K 25. Nagrade: France Rudež iz Kobjeglave 7 K 15, Anton Furlan iz Kobjeglave 45 K 10, Anton Buda iz Komna 22 K 10, Miroslav Spačal iz Vojsčice 37 K 10, Janez Adamič iz Rubij 7 K 10.

Za krave so dobili nagrade: Anton Buda iz Komna 22 K 20, Andrej Štrekelj iz Komna 5 K 20, Miroslav Godnič iz Komna 18 K 20, Ignac Birska iz Kobjeglave 19 K 15, Josip Kovačič iz Komna 41 K 15, Andrej Meržek iz Komna 12 K 15, Alojz Turk iz Komna 30 K 10, Vincenc Štolfa iz Volčjegrada 57 K 10, Katarina Švara iz Komna 61 K 5, Jožef Kovačič iz Komna 41 K 5, Jožef Makovec iz Šibeljen 2 K 5, Anton Godnič iz Komna 35 K 5, Jožef Pipan iz Preserji 15 K 5.

Za junice so dobili: Darilo: Andrej Dugulin iz Škrbine 73 K 20, Miroslav Godnič iz Komna 18 K 20, Albert Abram iz Šibeljev 5 K 20, Josip Kovačič iz Komna 29 K 15, Josip Žigon iz Zagrajca 40 K 15, France Dugulin iz Gorjanskega 29 K 10, Rudolf Tavčar iz Ivanjegrada 13 K 10, Anton Buda iz Komna 22 K 10, France Štok iz Pliskovice 110 K 10, Andrej Dugulin iz Škrbine 73 K 10, Ivan Pipan iz Svetega 84 K 10, Josip Žigon iz Zagrajca 37 K 10, Filip Žerjal iz Pliskovice 28 K 10.

V Sežani.

Tudi na razstavi v Sežani se je videlo nekoliko napredka, toda le bolj v mladi živini. Pomanjkanje piče je vplivalo močno, da se ni letošnja razstava tako sponesla kod one prejšnjih let. Sicer pa se je le malo živinorejcev priglasilo, kajti razstavilo se je vsega skupaj samo 37 glav živine.

Odlikovani so bili sledeči: 1. Za bike: Anton Muha iz Lokvi in Ivan Kocjan iz Žirji z diplomami. Z nagrado: Anton Macarol iz Sežane K 20, Alojz Orel iz Ponikvi K 10, Ivan Šušmelj iz Lokvi K 5. 2. Za krave: Anton Muha iz Lokvi diplom. Nagrade: Josip Ban iz Lokvi K 30, Josip Mevlja iz Lokvi K 20, France Placer iz Prelož K 10, Josip Mahorčič iz Sežane K 10. 3. Za junice: Darila: Ludvik Mahorčič iz Sežane K 35, France Kocjan iz Žirji K 35, Ivan Štok iz Povirja K 27. Diplom: Josip Pirjevec iz Sežane 60. Nagrade: Miha Štok iz Povirja 38 K 25, Josip Pavlovič iz Lokvi 135 K 25, Josip Renčelj iz Povirja K 25, Andrej Miljač iz Prelož 18 K 25, Josip Štokovič iz Orleka 42 K 20, Anton Žiberna iz Križa 27 K 20, Marko Znidarčič iz Sežane K 20, Štefan Stojkovič iz Orleka 42 K 10, France Pirjevec iz Orleka 2 K 10, Josip Štolfa iz Sežane K 10.

Odmevi štrajka.

(Izvirna poročila iz Ajdovščine.)

(Dalje.)

„Narodna delavska organizacija“.

V Borštu pri Trstu zatrjuje dr. Mandič, da „N. D. O.“ ni klerikalna pa tudi ne liberalna, njej je mar le korist delavstva (Štev. 5 iz 1. 1908). V isti številki, v uvodnem članku, naziva „Slovensko

ljudsko stranko“ — ljubljansko meglo, trdi, da sta „Slovenec“ in „Zarja“, glasili njeni, učila, kako se zna lagati na krščanski podlagi, da so voditelji S. L. S. napravili iz dveh svetinj (vere in morale) molzno kravo za svoje nečedne namene, govori o kranjskih klerikalnih backih po slavni pisavi velikega vojskovodje — Trseglava. Trdi, da je S. L. S. opisana ljudska neumnost i. t. d. Vse to v eni in isti številki! Prav po vzorcu „Slovenskega Naroda“ in „Soče“. V 7. številki iz 1. 1908 trdi, da je klerikalna stranka večkrat izdala interese delavstva. „Zadruga voznikov“ v Lonjerju je soglasno sklenila, da pristopi k „Zvezi slovenskih zadrug v Ljubljani“, (Štev. 21 iz 1909, 2. stran.) In tako so vse zadruge N. D. O. članice te „Zveze“, tudi najnovejša v Šturiji. Ta „Zveza“ je v rokah najhujših liberalcev v Ljubljani, dr. Žerjava in tovarišev. „Slovenski Narod“ redno piše o N. D. O. (glej štev. 112 iz 1. 1909.) To kaže, da je N. D. O. njegova hčerka. Na „taboru“ N. D. O. v Ljubljani dne 8. avgusta letos se je pilo vino, ki ga je preskrbela „Zveza slovenskih zadrug“. (Glej „Tabor“ štev. 1 z dne 5. 8. 1908.) Celo „Narodna Tiskarna“ v Ljubljani podpira denarno svojo ljubo hčerko: N. D. O. Podarila ji je iz lanskega dobička celih K 200 — (glej „Slov. Narod“ štev. 112 iz 1. 1908.)

(Dalje pride.)

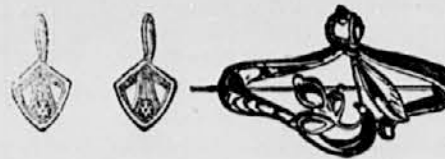
Za kratek čas.

Urni brivec. — Gospod: „Ali boste kmalu gotovi na tej strani?“ — Brivec: „Mogoče se vam zelo mudi, gospod?“ — Gospod: „To ravno ne; ampak na tej strani, kjer ste poprej strigli, so že zopet lasje zrastle!“

Dobro ubogal! — Poročnik: „Sluga, pojdi na kolodvor in poglej, kedaj bode odhajal zadnji vlak“ — (Čez dolgo pride sluga nazaj.) — Poročnik: „Za boga! Kje si vendar ostal tako dolgo?“ — Sluga: „Jaz sem moral presneto dolgo čakati, gospod poročnik, preden se je odpeljal zadnji vlak — no zdaj je vendar enkrat odžvižgal!“

urar c. kr. državne zeleznice
v GORICI, Gosposka ulica št. 25.

Anton Potatzky
v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7.
Trgovina na drobno in debelo.
Najceneje kupovališče nürnberskega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.
Potreščine
za pisarne, kadilce in popctnike.
Najboljše šivanke in šivalne stroje.
Potreščine
za krojače in čevljarje.
Svetinjice, rožni venci mašne kujižice.
Hišna obuvala za vse letne čase.
Posebnost:
semena za zelenjave, trave in detelje.
Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejmihi in trgih ter na deželi.

Odlikovana pekarija

in sladčičarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu

(v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, pinee itd. Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali orig. buteljkah. Priporoča se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

Štev. 3124

Op.

Razglas.

Naznanja se, da

Javna dražba

zastavil III. četrtleta, t. j. mesecev

Julija, avgusta in septembra 1908,

začne v

ponedeljek, 6. decembra 1909,

ter se bo nadaljevala naslednje delavnice in sicer četrte in ponedeljke, od 9. ure zjutraj do 1. popoldne.

Ob sredah in sobotah meseca decembra bodo v dražbeni dvorani na ogled sl. občinstvu dragocena zastavila, ki se prodajo na naslednji dražbi, od 10. do 12. predpoludne in od 3. do 5. pop.

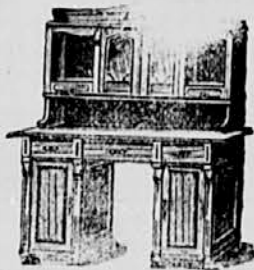
V Gorici, 26. oktobra 1909.

Od ravnateljstva zastavljavnice.

Odlikovana mizarska delavnica s strojevim obratom

ANT. ČERNIGOJ

Gorica Tržaška ul. št. 18.

Zaloga pohištva iz lastne delavnice.

Izdeluje cerkvena dela, spovednice, klopi, okvirje, klečalnice itd. Vskovrstna dela za stavbe.

Svoji k svojim! — Svoji k svojim!

Staroznana narodna trdka:

Anton Iv. Pečenko

GORICA, ulica Jos. Verdi 26,

postreže pošteno in točno s pristnimi belimi in črnimi vini iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; potom s pivlenskimi pivom „PRAZDROJ“ iz sloveče česke „Meičanske pivovarne“, in izbornim protivinskim pivom iz pivovarne kneza Schwarzenberga v Protivinsku na Goskum, in sicer v sodčkih in steklenicah; z domačim pristnim tropinovecem I. vrste, lastnega pridelka v steklenicah.

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 56 l naprej franco goriska postaja. — GENE ZMERNE.

Podpisani priporočam veleč. duhovščini in p. n. slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo izvrstno

delavnico.

Izvršujem točno in pošteno po najnovejših vzorcih. Pričakujem obilnega naročila in bilježim

z odličnim spoštovanjem

IVAN ŠULIGOJ,

krojaški mojster

ulica sv. Antona 12, GORICA.

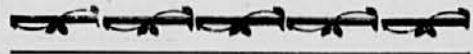

Peter Cotič,

čevljarski mojster, Gorica, Raštej 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke. Naročila z dežele se po pošti razpošiljajo. Cene zmerne.

Edino zastopstvo najboljšega čistila za čevlje in usnje v prid družbe sv. Cirila in Meoda.

Naznanilo.

Slav. občinstvu uljudno naznanjam, da sem prevzel od g. Antona Obidiča njegovo staroznano

čevljarsko delavnico

v Semeniški ulici št. 2.

Priporočam se slav. občinstvu za mnogobrojna naročila in zagotavljam točno in dobro postrežbo ter zmerne cene.

Josip Černovic,

čevljarski mojster

Gorica, Semeniška ulica št. 2.

Lekarna Cristofolletti v Gorici na Travniku.

Trskino (štorkljevo) jetrno olje. Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni telesni slabosti. Izvrna steklenica tega olja na ravnomerno barvo po K 140, bele barve K 2.

Trskino železno jetrno olje. Raba tega olja je posebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nevrozni in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jodecem.

S tem oljem se ozdravi v kratkem času s gotovostjo vse košne bolezni, žlezni otroki, golše, malokrvnost itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, prišče se vedno kem. laboratorju predno se napolnjuje steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim št. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofollettijska pijača iz kine in železa.

Najboljši pripomoček pri zdravljenju s trsknim oljem

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Največjo zalogo pohištva za Goriško z lastnimi delavnicami za mizarsko in tapetarsko stroko ima

A. Breščak - Gorica

Gosposka ulica št. 14 (v lastni hiši).

Velika izbér raznovrstnih žimnic, vložkov, ogledal slik, stolov in vsega kar spada h hišni upravi. Glede cen konkuriram lahko vsakemu, ker prodajam blago iz lastnih delavnic.

Za mnogobrojna naročila se topla priporočam

ANTON BREŠČAK.

Naznanilo.

„Centralna posojilnica registrovana zadruga z omejeno zavezo“ v Gorici naznanja, da bode obrestovala pričenshi s 1. januarjem 1909 hranilne vloge po 4½% (štiri in pol od sto)

Posojila se bodejo dajala članom:

- a) na vknjižbo po 5¼% (pet in en četrt od sto);
- b) „menico oziroma poroštvo po 6% (šest od sto.)“

Posojila na mesečna odplačevanja ostanejo nespremenjena tako, da se plačuje od vsacih 100 kron 2 kroni na mesec.

GORICA, 4. novembra 1908.

ODBOR.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji
kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

Nova slovenska trgovina!

Podpisani priporoča svojo veliko moderno zalogo pravih švicarskih žepnih, stenskih, salonskih in budilnih ur, pravih gramofonov, dalje verižic, prstanov, uhanov, priveskov itd. v zlatu in srebru vse po jako zmernih cenah.

Popravila izvršujejo se točno in ceno.

— Vsaka ura se jamči eno leto. —

Aleksander Ambrožič,
urar in trgovec

v Gorici, Tekališče Jos. Verdija 26.

POSLUŽUJTE SE
ZNANE IN SOLIDNE TRGOVINE
J. Medved — Gorica

Kaj je RAVNIKARJEVO PLATNO?

Isto je tkanina (šeša), ki jo največ rabijo

„NEVESTE-NOVICE“

ter se dobi edino-le pri založniku

FRANC RAVNIKAR-JU GORICA, v Raštelju št. 16.

Naznanilo.

Trvdka Hedžet & Koritnik uljudno naznanja svojim cenj. odjemalcem, da je podružnico (filjalko) v nadškofijski ulici šte. 5 prodala gospodoma

Ivančič - Kurinčič.

Naznanilo.

Podpisana slavnemu občinstvu uljudno naznanjata, da sta kupila podružnico Hedžet & Koritnik v nadškofijski ulici šte. 5 ter bodeja isto pod spodaj omenjenim imenom naprej vodila. V nadi, da naju bode slavno občinstvo tozadevno podpiralo se za mnogobrojni obisk toplo priporočava, ter se bilježiva

z odličnim spoštovanjem

Ivančič & Kurinčič.

VIKTOR TOFFOLI GORICA

Velika zaloga oljkinega olja iz najugodnejših krajev

Jedilno olje po 96 v. liter	
Jedilno fino	K 1:04
istrsko	„ 1:12
Corfu	„ 1:20
Puglie	„ 1:10
Bestih vinski	„ 1:10
Marsiglia	„ K 1:28
Bombay	„ 1:20
Bari	„ 1:40
Lucca	„ 1:60
najčnejše	„ 2:—
Milo in luči.	„ 2:—

Priporočam čč duhovščini in cerkvenim oskrbništvom.

Edina zaloga oljkinega olja v Gorici, via Teatro 16 in via Seminario 10.

Cerkvena pesmarica

za učence slovenskih ljudskih šol, zložil Danilo Faigel, I. zvezek, izdaja za organiste 1 K 20 vin., izdaja za učence 40 vin., ki je potrjena od naučnega ministertva in priporočena od c. kr. okrajnega šolskega sveta v Sežani, se dobi v trgovini A. Likar v Semeniški ulici v Gorici.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEBIČ & ZAJEC

GORICA v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Pozor! Eno krono nagrade!

Pozor! Eno krono nagrade!

Čevljarska zadruga v Mirnu

naznanja sl. občinstvu, da je odprla prodajno svojih izdelkov na trgu sv. Antona na vogalu v Rabatišče šte. 1 ter se priporoča za obilno naročbo. --- Ima v zalogi vsakovrstnega obuvala ter sprejema naročila po

zmernih cenah.